

Anexa

Analiza socio-economica a regiunii SV Oltenia

CAPITOLUL I

DESCRIERE INTRODUCATIVA A REGIUNII

Localizare. Regiunea Oltenia este situata in partea de sud-vest a Romaniei si cuprinde cinci judete: Dolj, Olt, Valcea, Mehedinti si Gorj. In mare coincide cu vechea regiune istorica Oltenia, in limitele sale naturale: fluviul Dunarea la Sud, raul Olt (al treilea ca marime din Romania) la Est, Muntii Carpati (Alpii Transilvaniei) la Nord si Vest. Cu o suprafata de 29.212 kmp (locul 7 intre regiunile Romaniei, 12,25% din suprafata totala a tarii) Oltenia formeaza un cadrilater aproximativ simetric, pe axele Nord-Sud si Est-Vest). Raul Jiu traverseaza regiunea de la Nord la Sud.

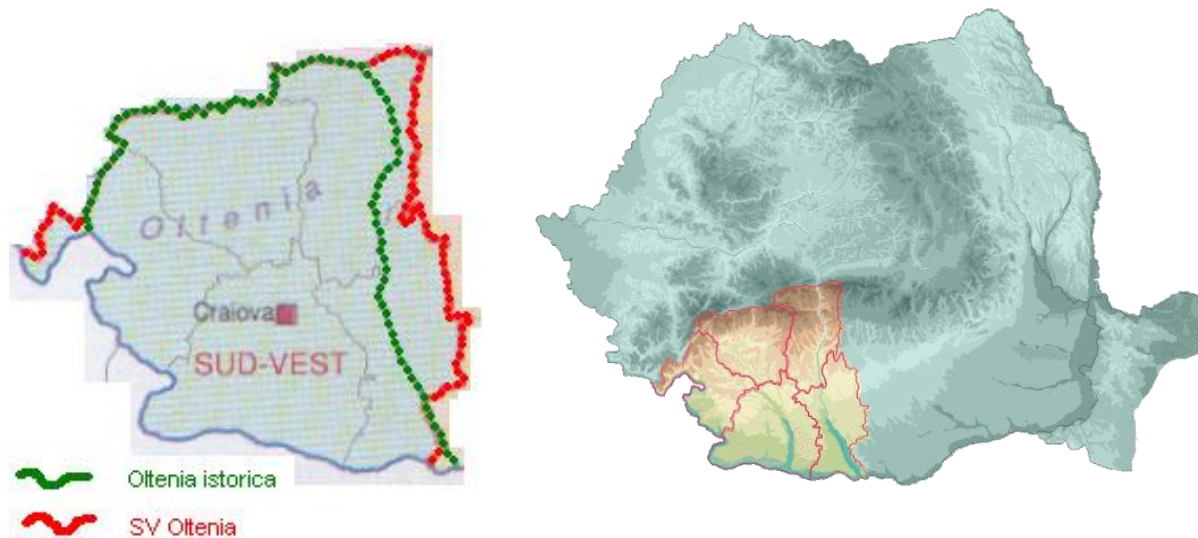

Fig. 1.1 Oltenia istorica, Regiunea de Dezvoltare Sud Vest Oltenia. Regiunea Oltenia in cadrul Romaniei

Vechi tinut de granita, aflat sute de ani intre Imperiul Austro-Ungar si Imperiul Otoman, Oltenia de astazi se invecineaza la Sud cu Bulgaria, la Est cu regiunea istorica Muntenia (azi Regiunea Sud Muntenia), la Nord cu Transilvania (Regiunea Centru), iar la vest cu Banatul (Regiunea Vest) si cu Serbia (Republica Federativa Serbia - Muntenegru).

Populatia regiunii

Regiunea Sud Vest Oltenia avea, in 2004, o populatie de 2.317.636 locuitori (10,7% din populatia totala a tarii), densitatea acesteia fiind sub media nationala (79,7 locuitori/km² fata de 91,2 locuitori/km²). Ponderea populatiei pe medii este de 47,2% in mediul urban fata de 52,8% in mediul rural. (Romania – 54,9 % in mediul urban fata de 45,1% in mediul rural), judetele cu cel mai mare numar de locuitori in mediul rural fiind Olt (59,6%), Gorj (53%) si Valcea (55%). Dintre orasele mici (sub 20.000 locuitori), multe nu au o structura si dezvoltare corespunzatoare: Vanju Mare, Dabuleni, Scornicesti etc.

Populatia urbana este concentrata in special in cele cinci resedinte de judet care totalizeaza impreuna 63% din populatia urbana a regiunii (tab. 1.1). Alte centre importante sunt municipiul Caracal – ex-resedinta a fostului judet Romanati si un numar de orase cu structura de mono-industrie incluzand municipiul Motru (industria miniera) si orasul Rovinari (energie termica).

Din punctul de vedere al migrației externe, în județele regiunii se înregistrează fluxuri de migrație externă mult sub media națională. Județele Gorj și Mehedinți au cele mai scăzute valori ale migrației temporare externe din țară cu scop de angajare. În mod similar, județul Olt înregistrează cel mai mic nivel de migrație cu scop turistic din România. Singurul județ care se distinge în cadrul regiunii este Valcea, unde migrația temporară externă abia depășește 3% din populație.

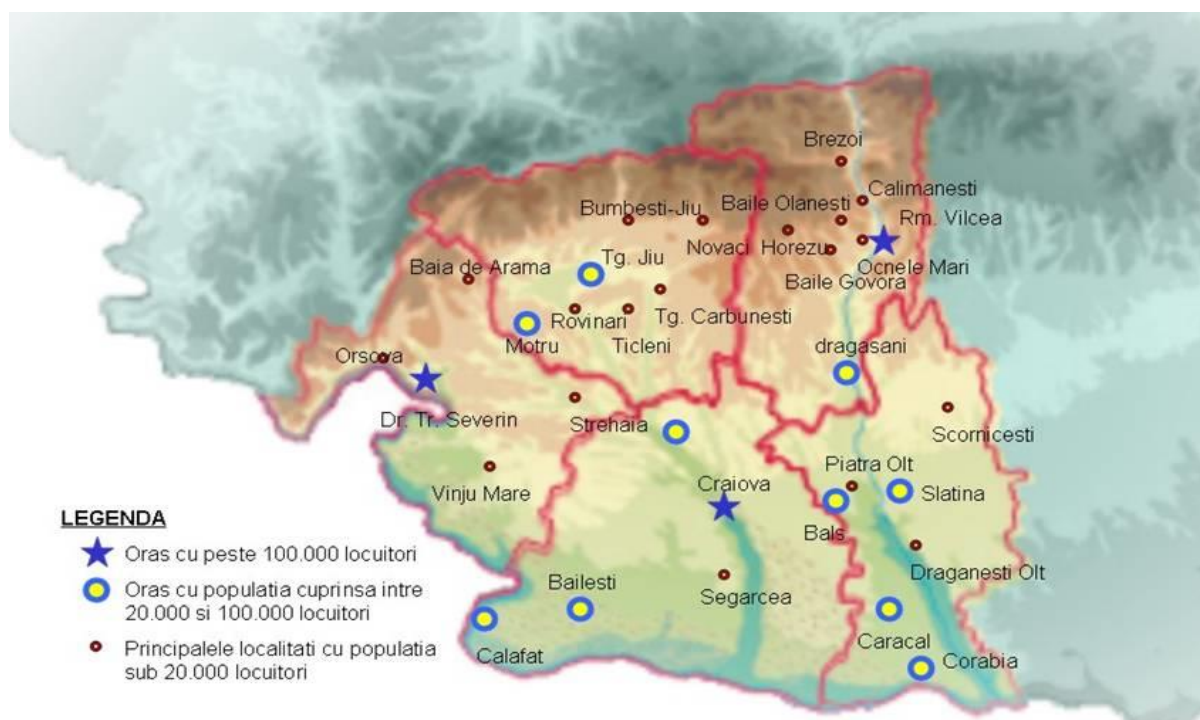
Din punctul de vedere al migrației interne, migrarea dinspre urban spre rural s-a produs atât în urma concedierilor masive din întreprinderile de stat, dar și datorită restituirii terenurilor agricole prin Legile 18/1991 și 1/2000. Începând cu 2002, tendința a început ușor să se inverseze, astfel încât populația din mediul rural a reînceput să fie atrasă de munca în zonele urbane. Migrația zilnică, de tip „naveta”, a fost totuși soluția aleasă de multe din persoanele stabilite în mediul rural.

Tab.1.1. Municipii reședința de județ, clasificarea după numărul de locuitori

Nume oraș	Nume județ	Nr. Locuitori
Municipii cu peste 250.000 locuitori:		
Craiova	Dolj	297.291
Municipii cu peste 100.000 locuitori:		
Râmnicu Valcea	Valcea	111497
Drobeta Turnu Severin	Mehedinți	109450
Municipii cu peste 75.000 locuitori:		
Târgu Jiu	Gorj	96239
Slatina	Olt	80613

Sursa: Anuarul Statistic al României 2005

Regiunea Oltenia este relativ omogenă din punct de vedere etnic. Există un procent de cca. 3% greci, italieni, bulgari, albanezi, sârbi, evrei. Statisticile oficiale dau un procent de peste 97% populație de etnie românească (DJ 95,5%, GJ 98,3%, MH 96,1%, OT 98,1%, VL 98,8% - din ultimul recensământ 2002). Conform datelor preliminare ale Recensământului Populației 2002, în Oltenia s-au declarat a fi de etnie roma un număr de aproximativ 60 mii persoane. Populația roma trăiește în condiții de sărăcie extremă. Un raport al Bancii Mondiale reflectă faptul că în 2000 aproximativ 68,8% din populația roma trăia cu mai puțin de 4,3 USD/zi. O parte semnificativă a comunităților de romi cumulează un spectru larg de dizabilități sociale: frecvența școlară redusă sau lipsa educației, calificări scăzute sau deloc, neparticiparea la educația formală în trecut, numărul ridicat de copii, condiții de viață scăzute, experiența scăzută pe piața forței de muncă.

Dunarea intr-o Regiune transfrontaliera. Dunarea (care intra in Romania in amonte de Portile de Fier) a reprezentat de-a lungul timpului o importanta cale naturala de transport. Importanta strategica a Dunarii ca un coridor pan-european pentru tranzitul de marfuri dintre Europa Centrala, Europa de Vest, Marea Neagra, regiunea Caucaziana, Asia Centrala si Orientul Mijlociu si Orientul Indepartat, a fost reconfirmata de catre Comisia Dunarii prin infiintarea Coridorului VII si de catre Guvernul Romaniei ce considera ca dezvoltarea coridorului este de o importanta strategica, avand in plan modernizarea sistemului de semnalizare si a masurilor hidro-tehnice, asigurarea adancimii minime de navigatie in punctele critice pe toata perioada anului, modernizarea si intretinerea infrastructurii portuare (baraje, pilone, bazine si zone portuare).

Inexistenta unui pod peste Dunare in sudul regiunii ingreuneaza traficul de frontiera, prin cele doua puncte vamale cu Bulgaria (Calafat – Vidin si Bechet – Oreahovo), tranzitul facandu-se exclusiv cu bacul (in medie, tranzitul fluvial dureaza 2-3 ore), ceea ce creeaza mari intarzieri si dificultati operatorilor de transport de marfuri si turistilor. Prin urmare, majoritatea operatorilor de transport de marfuri prefera sa traverseze Dunarea peste podul de la Giurgiu (singurul peste Dunare spre Bulgaria), ocolind astfel regiunea. Tranzitul spre Serbia-Munteneagu este mai fluid, datorita existentei podului peste Dunare de la Portile de Fier si a preponderentei granitelor terestre existente in regiunea Banat. Constructia unui pod de traversare a Dunarii catre Bulgaria, la Calafat, va avea un impact major asupra standardului si volumului schimburilor comerciale ale Olteniei.

In prezent, cel mai important program de cooperare transfrontaliera, derulat prin fondurile europene PHARE este CBC (Cross Border Cooperation) Romania-Bulgaria. Conform **prioritatilor pe termen scurt si mediu**, au beneficiat si vor beneficia de

finantari nerambursabile puse la dispozitie de Uniunea Europeana, proiectele promovate in urmatoarele domenii:

- Imbunatatirea infrastructurii existente pe axa prioritara TEN-T 7 (fost coridor pan-european 4);
- Actiuni de protectie a mediului;
- Fluidizarea liberei circulatii a persoanelor, serviciilor si bunurilor in punctele de trecere a frontierei;
- Dezvoltarea regionala socio-economica, promovata in special prin intermediul Fondului Proiectelor Mici.

Judetele eligibile la granita cu Bulgaria sunt: Calarasi, Constanta, **Dolj**, Giurgiu, **Mehedinti**, **Olt**, Teleorman.

In cadrul Programului Phare CBC 2004, este finantat un proiect de infrastructura, cu finantare europeana in valoare de 3.000.000 Euro, al carui beneficiar este Consiliul Judetean Dolj, avand ca obiectiv modernizarea infrastructurii rutiere de legatura Rast - Lom prin reabilitarea infrastructurii locale (drumul 561D Giubega – Bailesti - Rast), a portului Rast si a facilitatilor portuare astfel incat portul Rast sa devina operational si sa permita libera miscare a persoanelor, bunurilor si serviciilor in zona transfrontaliera.

Muntii Carpati si Impactul asupra Reliefului. Ca si Dunarea, Muntii Carpati (incadrand regiunea la Nord si Vest) reprezinta o bariera naturala intre Oltenia si celelalte doua regiuni (Centru si Vest). Tranzitul spre Transilvania (regiunea Centru) se desfasoara prin trecatoarea Turnu Rosu – Valea Oltului catre judetul Sibiu.

Tranzitul spre Regiunea Vest (Banat) se face prin trecatoarea Lainici din Valea Jiului catre judetul Hunedoara si prin defileul Dunarii (Portile de Fier). Tranzitul rutier este relativ dificil pe axele N-S si V-E.

Relieful regiunii ofera un profil diversificat in ceea ce priveste altitudinea: la Sud Campia Dunarii – altitudine 50 m, la Nord si la Vest Muntii Carpati – altitudine maxima pe teritoriul regiunii aproximativ 2400m, pe o distanta de circa 200 km diferenta de nivel fiind semnificativa.

Repartitia teritoriala dupa formele de relief ofera o imagine relativ echilibrata cuprinzand munti, campii, dealuri si podisuri. Muntii, bogati in resurse (dintre care carbunele si lemnul in special) au favorizat dezvoltarea mineritului si exploatarile silvice. Industria miniera a cauzat probleme majore de mediu, si restructurarea sa recenta a dus la tensiuni sociale severe - zonele miniere au reprezentat din 1989 principalele surse de tulburari sociale grave in Romania – si la somaj.

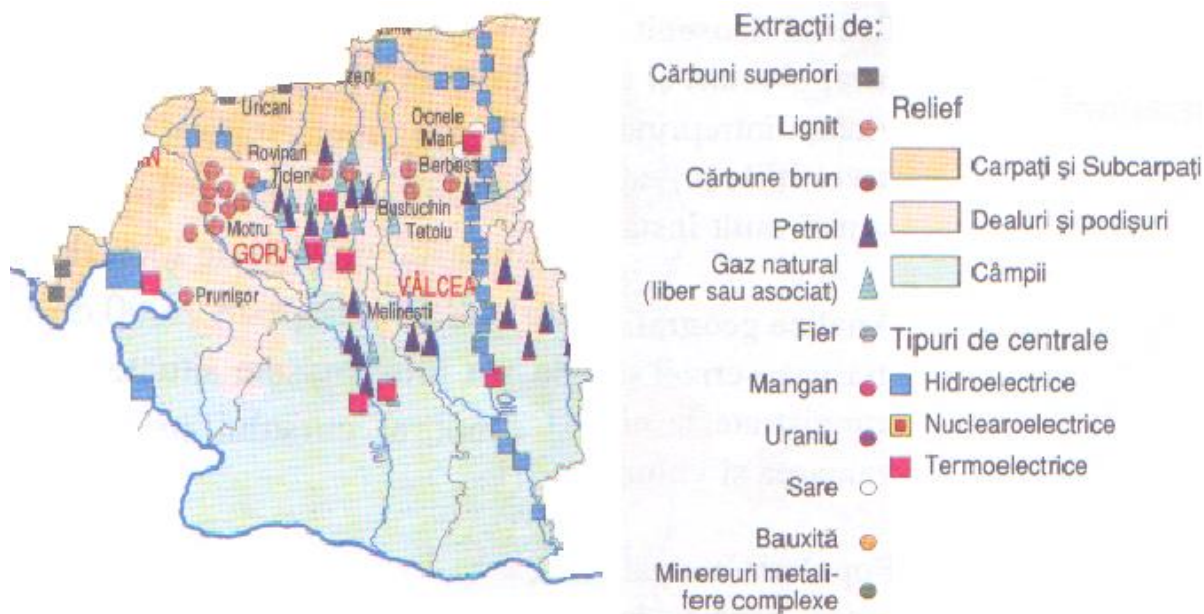

Fig. 1.3 Oltenia – Energie și resurse

Relieful din partea de sud a regiunii favorizează agricultura, Oltenia fiind una din regiunile agricole tradiționale din România. Rețeaua hidrologică, alături de configurația reliefului, conferă regiunii rolul energetic principal în România, prin exploatarea potențialului apelor curgătoare care traversează regiunea: fluviul Dunărea, râurile Jiu și Olt. Pe teritoriul Olteniei se află complexele hidroenergetice Portile de Fier (printre cele mai mari din Europa) – județul Mehedinți și Lotru-Olt – în județul Valcea (printre cele mai mari din România). Mai mult, aproape de zonele miniere Motru – Valea Jiului, funcționează două din cele mai mari centrale termoelectrice din România: Rovinari și Turceni. Producția de energie termoelectrică împreună cu activitățile miniere, creează probleme substanțiale asupra mediului, probleme ce au un impact mare asupra standardului de viață al locuitorilor din regiune. De exemplu, calitatea apei potabile este afectată de poluarea Raului Jiu.

Dezvoltarea regiunii și eligibilitatea pentru politica de coeziune 2007-2013

În prima perioadă de programare 2007-2013, potrivit regulilor politicii de coeziune, regiunea Sud-Vest Oltenia va beneficia de politica de coeziune sub două obiective: **Convergența și Cooperare Teritorială Europeană.**

Există două tipuri de eligibilitate a regiunii S-V Oltenia sub obiectivul **Convergența**:

- O eligibilitate regională (întrucât PIBul regional per capita (în PPC), la nivel NUTS II, disponibil pe perioada 2000-2001-2002 se situează sub 75% din media UE 25: 23,6% din media UE 25);
- O eligibilitate națională, sub Fondul de Coeziune (întrucât PNB per capita al României (în PPC), pe perioada 2002-2003-2004 se situează sub 90 % din media comunitară).

Obiectivul cooperare teritorială europeană vizează trei componente:

1. Cooperare transfrontalieră

- dezvoltarea sistemelor de infrastructura fizica (imbunatatirea infrastructurii de transport, a retelelor si serviciilor de informare si comunicare, realizarea interconexiunii sistemelor energetice, de apa si reciclarea deseurilor);
- intarirea conexiunilor/relatiilor economice intre regiunile invecinate pentru a sustine impreuna dezvoltarea economica durabila a zonei (dezvoltarea cooperarii in domeniile IMM, turism si comertul de granita, promovarea integrarii pietelor locale ale fortei de munca);
- realizarea coeziunii sociale si culturale intre comunitatile si cetatenii de pe ambele parti ale granitei (dezvoltarea utilizarii in comun a infrastructurii din domeniile sanatate, cultura si educatie);
- solutionarea in comun a unor amenintari similare si simultane din partea factorilor de mediu (prevenirea inundatiilor, alunecarilor de teren, eroziunii solului, realizarea unor sisteme de avertizare si control a riscurilor naturale si tehnologice).

Granita Romania-Bulgaria va deveni granita interna a UE, odata cu aderarea celor doua state, in 2007.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, in cadrul acestei componente vor fi eligibile judetele Dolj, Mehedinti si Olt.

2. Cooperare transnationala

In urma divizarii recente a spatiului CADSES, intregul teritoriu al Romaniei va face parte din spatiul Dunare Balcani (CADSES sud), alaturi de state precum Austria, Ungaria, Bulgaria, Slovenia, Grecia si unele regiuni din Italia si Slovacia.

Temele majore in jurul carora se vor dezvolta proiecte in aceasta zona sunt: managementul apei (in special fluviul Dunarea), siguranta maritima (Marea Neagra), prevenirea inundatiilor, cercetare-dezvoltare, inovare si retele IMM.

3. Cooperarea interregionala vizeaza programe si proiecte cu orice regiuni din Uniunea Europeana, cu conditia ca beneficiarii sa fie din trei regiuni localizate in trei state membre sau din trei tari, din care cel putin doua sunt state membre.

Actiunile eligibile in cadrul acestei componente se refera la:

- incurajarea schimbului de experienta si de bune practici referitor la dezvoltarea urbana, modernizarea serviciilor publice, incluziune sociala, antreprenoriat;
- efectuarea de studii si colectarea de date in domenii de interes comun.